प्रकल्प उtkarsh

महिला व बाल विकास
WOMEN & CHILD DEVELOPMENT
Government of Maharashtra

CAPRI GLOBAL CAPITAL LTD

VIPLA FOUNDATION

हे तुम्हाला माहीत हवेच - सायबर गुन्हे

सायबर गुन्ह्यांपासून लहान मुले तसेच प्रौढांचेही संरक्षण झाले पाहिजे. या ऑनलाईन गुन्ह्यांमुळे होणारे परिणाम आणि संबधित कायदे समजून घेतले पाहिजेत.

लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण करणारा कायदा (POCSO) 2012

हा कायदा बालकांना गुन्ह्यांपासून संरक्षण देतो. ऑनलाईन गुन्ह्याही यात आहे.

- **कलम 11**: ऑनलाईन छळवणूकीसह लैंगिक छळाची व्याख्या आहे.
- **कलम 14**: पोर्नोग्राफिक हेतूंसाठी मुलांचा वापर केल्याबद्दल, तसेच त्या संबंधी सामग्रीचे वितरण केल्याबद्दल शिक्षेची तरतूद आहे.

बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा, 2015 (JJ Act)

हा कायदा सायबर गुन्ह्यांसह गुन्हेगारी कृत्यामध्ये गुंतलेल्या अल्पवयीन (18 वर्षांखालील) बालकांसाठी आहे.

- **कलम 23**: बालकांना धोकादायक व्यवसायांतील रोजगारापासून प्रतिबंधित केले आहे. ऑनलाइन धोकादायक कामांचाही यात समावेश आहे.
- **कलम 74**: या कायद्याअंतर्गत कारवाई सुरू असलेल्या बालकांची ओळख गुप्त राखण्यासाठी हे कलम आहे.

सायबर गुंडगिरी आणि छळ

भारतात वेगवेगळ्या प्रकारच्या सायबर गुंडगिरीसाठी वेगळे कायदे नाहीत, परंतु असलेल्या कायद्यांमधील तरतुदी ऑनलाइन छळ आणि गुंडगिरीसाठी उपयुक्त आहेत.

भारतीय न्याय संहिता - (बी.एन.एस)

- **भारतीय न्याय संहिता 2023 कलम 78/ (आय.पी.सी 354 ड)**: पाळत ठेवणे - इंटरनेट किंवा इतर कोणत्याही इलेक्ट्रॉनिक संपर्काच्या माध्यमातून एखाद्या महिलेवर पाळत ठेवणे.
- **बी.एन.एस - कलम 351 (4) / (आय.पी.सी 507)**: निनावी / स्वतःची ओळख लपवून गुन्हेगारी स्वरूपाची धमकी देणे.
- **बी.एन.एस - कलम 79 / (आय.पी.सी 509)**: गैरशब्द, गैर हावभाव किंवा इतर कृतीद्वारे स्त्रीचा विनयभंग करणे.

तक्रार आणि कायदेशीर उपाय

सायबर गुन्ह्यांची तक्रार कशी करावी आणि कायदेशीर मदत कशी घ्यावी हे जाणून घ्या:

- **नॅशनल सायबर क्राइम रिपोर्टिंग पोर्टल**: www.cybercrime.gov.in हे भारतातील सायबर गुन्ह्यांची तक्रार नोंदविण्यासाठीचे विशेष पोर्टल आहे.
- **पोलीस**: सायबर गुन्ह्यांची तक्रार स्थानिक पोलीस ठाण्यांमध्ये करता येते.
- **हेल्पलाईन आणि सहाय्य सेवा**: अनेक संस्था कायदेशीर सल्ल्यासह सायबर गुन्ह्यांना बळी पडलेल्यांसाठी मदत आणि मार्गदर्शन करतात.

हेल्पलाइन: नॅशनल सायबर क्राईम रिपोर्टिंग पोर्टल

सायबर क्राईम हेल्पलाइन नंबर - 1930

चाइल्ड हेल्पलाइन सेवा - 112

प्रत्येक मुलाला सुरक्षित आणि आश्वासक वाटेल असे पोषक वातावरण आपण एकत्रितपणे नक्कीच तयार करू शकतो.

संकटात असलेल्या बालकांच्या मदतीसाठी हेल्पलाईन - 1098

अधिक माहितीसाठी संपर्क : विपला फौंडेशन 022 -26520601
www.viplafoundation.org